

Értékelő beszámoló az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

A gyermekvédelmi rendszer működtetésében az önkormányzatoknak kiemelkedő szerepe és felelőssége van a személyi és tárgyi feltételek megteremtésében, a kötelező feladatok ellátásához az önkormányzatokat terhelő pénzügyi fedezet biztosításában. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A törvény a gyermeki jogok védelmét minden olyan természetes és jogi személy kötelességévé teszi, aki a gyermekek nevelésével, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Fontos olyan észlelő- és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Ennek érdekében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét, a gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, továbbá a gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

A gyermekvédelem rendszeréhez kapcsolódó feladatot ellátó személyek, szervezetek, intézmények, hatóságok (óvoda, iskola, önkormányzat, jegyző, gyermekorvos, védőnő, rendőrség, családsegítő, esetmenedzser) kötelesek jelezni, ha a gyermek veszélyeztetettségét észlelik, súlyosabb esetben hatósági intézkedést kezdeményezni, lefolytatni. A felsorolt személyek, szervezetek, intézmények kötelesek együttműködni, ez az úgynevezett jelzőrendszer településünket érintően megfelelő együttműködést és alapot ad a feladatok ezirányú ellátásához.

A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Ruzsa község lakónépessége 2021. január 1. napján 2478 fő volt. A 0-17 éves korosztály lakosság száma 340 fő, mely a község lakosságának 14,93%-át teszi ki.

A település demográfiai mutatóit a 0-17 éves korosztályt figyelembe véve az alábbiak szerint ismertetem a 2021. január 1-i adatok alapján:

Demográfiai adatok – lakosság szám adatai 0-17 éves korosztályban

Korosztály (év)	Fő
0-2	54
3-5	60
6-13	145
14-17	81

I. AZ ÁLLAM ÉS A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK AZ ALÁBBI ELLÁTÁSOK, HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK KERETÉBEN TESZNEK ELEGET A GYERMEKEK VÉDELMERE VONATKOZÓ KÖTELEZETTSÉGEIKNEK:

- Pénzbeli és természetbeni ellátások (rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása és ehhez kapcsolódó pénzbeli támogatás, intézményi- és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, egyéb települési támogatások biztosítása)
- Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások (pl. gyermekek napközbeni ellátása, gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása, gyermekvédelmi szakellátások, stb.),

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII.23.) Korm. rendelet 3.§-a szabályozza a települési önkormányzat jegyzőjének feladat-és hatáskörét:

- gyámhatósági ügyekben megkeresésére környezettanulmányt készít,
- megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

A fenti szabályozás alapján 2020. január 1. napjától az alábbi új feladatkörök kerültek jegyzői hatáskörbe:

- nagykorú apa esetében teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel;
- a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét;
- hozzájárul a kiskorú gyermeknek az apaság megállapítása iránti perben az anya pertársaként való részvételhez;
- megállapítja az ismeretlen szülőktől származó gyermek és a képzelt szülők adatait.

2020. március 1. napjától a jegyző a fenti jogszabályban meghatározottakon túlmenően „gyakorolja a gyámhatósági névmegállapítással kapcsolatos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:151. §-ában meghatározott hatásköröket”.

Fentieken túlmenően a Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó jogosultsági feltételeket a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 19. §-a szabályozza. A jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és a szünidei gyermekétkeztetésnek, jogszabályban meghatározott pénzbeli támogatásnak, külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A jegyző a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot 1 évre állapítja meg azon gyermek részére, aki a jogszabályban foglalt jövedelmi és vagyoni feltételeknek megfelel.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően az augusztus 1. és november 1. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak részére az alapösszegű támogatás alkalmanként

6.000,-Ft, míg az emelt összegű támogatás (halmozottan hátrányos, hátrányos helyzetű jogosultak) 6.500,-Ft értékű pénzbeli támogatásként került kifizetésre a jogosultak részére.

2021. október 1. napján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma 42 fő volt. Ebből 17 gyermek hátrányos helyzetű, 7 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű volt.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll;

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Gyermekekétkeztetés

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményekben az alapellátások keretébe tartozó szolgáltatások közül csak az étkeztetésért állapítható meg térítési díj. A gyermekétkeztetés intézményi térítési díját a Képviselő-testület állapítja meg.

A bölcsődések, az óvodások és az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő gyermekek étkeztetése ingyenes volt azon gyermekek számára, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek, továbbá 50 %-ot kellett fizetni azon családoknak, ahol a szülő három vagy több gyermeket, illetve tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek.

Az önkormányzat kötelező feladata a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos és/vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak térítésmentesen.

A szünidei gyermekétkeztetés minden nevelési-oktatási szünetben (őszi, téli, tavaszi, nyári) a déli meleg főétkezés elsősorban helyben fogyasztásra történő biztosítását jelenti, de az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. A gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége, egyéb akadályoztatása esetén a számára biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője számára lehetővé kell tenni.

A szünidei étkeztetést igénybe vevők száma 2021. évben:

Tavaszi gyermekétkeztetés	2 fő
Nyári gyermekétkeztetés	9 fő
Őszi gyermekétkeztetés	2 fő
Téli gyermekétkeztetés	6 fő

Az étkeztetési feladatok szervezését és ellátását 2021. évben is a koronavírus járvány a karantén időszakok alatt biztosítható étel-elvitellel, a fokozódó fertőtlenítési feladatok biztosításával tovább nehezítette, de településünkön az előírások figyelembevételével az étkeztetés biztosításában fennakadás nem volt.

Egyéb – gyermekvédelmi és gyámügyi kihatással bíró - települési támogatások

Egyéb települési támogatások vonatkozásában a Képviselő-testület 2021. évben egyszeri támogatást biztosított a kérelmező családoknak (vagyonai helyzet vizsgálata nélkül) a gyermekek óvodáztatási, beiskolázási támogatására gyermekenként 10.000,-Ft összegben az iskola- és óvodai nevelési év kezdetének időszakában. A támogatást 225 gyermek vonatkozásában vették igénybe a szülők, mely összesen 2.250.000,-Ft kiadást jelentett.

Gyermek fogadásának céljára települési támogatás kerül biztosításra egyszeri alkalommal 20.000,-Ft összegben a gyermek születését követő 6 hónapon belül benyújtott kérelem alapján, jövedelem vizsgálata nélkül. E támogatás kifizetésére 2021. évben 11 alkalommal, összesen 220.000,-Ft összegben került sor.

Fentieken túlmenően átmeneti, rendkívüli élethelyzet kialakulására tekintettel is több alkalommal sor került támogatás, adott esetben visszatérítendő kamatmentes támogatás megállapítására. A támogatás mértékének és formájának megállapításakor a Képviselő-testület/a Polgármester kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a kérelmező háztartásában érintett-e gyermek.

Lakhatási támogatás 1 éves időtartamra állapítható meg az önkormányzati rendelet alapján azon háztartások (családok) részére, ahol a meghatározott jövedelemhatárok alapján kérelmező jogosulttá válik havi 4.000,-/2.500,-Ft összegben (egy főre jutó jövedelem alapján kerül differenciálásra).

Visszatérítendő lakáscélú kamatmentes támogatásként 2021. évben több háztartás és letelepedni szándékozó család részére került kiutalásra közel 15 millió forint támogatás ingatlan felújítása, vagy megvásárlása céljából.

A tehetséges, tanulói/hallgatói jogviszonnyal rendelkező, esetlegesen hátrányos helyzetű tanulók részére az önkormányzat ösztöndíjprogramok útján biztosít külön támogatást. Az országos lefedettségű Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz

településünk az utóbbi években minden alkalommal csatlakozik, a pályázatok száma változó, diákonként 10 hónapon keresztül 10.000,-Ft összegű támogatást biztosít a Képviselő-testület.

A jegyzői hatáskörbe 2020. január 1. napjától átkerült gyermek- és családvédelmi feladatok ellátása továbbra is hatékony együttműködést és kapcsolattartást igényel. 2021. évben ezen esetek száma elenyésző volt, de azok fennakadás nélkül, problémamentesen zajlottak.

Ruzsa Község Önkormányzata a családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat 2020. április 1. napjától saját, önállóan működő intézményén keresztül biztosítja.

Összesítő táblázat az Önkormányzat által biztosított – gyermeket nevelő háztartásokat is érinthető - támogatások típusáról és összegéről 2021. évben

A vonatkozó önkormányzati rendeletben foglalt jogcímek alapján

<i>Települési támogatás formája*</i>	<i>Esetek száma</i>	<i>Kif. összeg összesen</i>
Általános krízishelyzet	614	6.466.000,-
Lakhatási célú támogatás	166	5.729.500,-
Temetési célú támogatás	8	209.000,-
Gyermek fogadásának támogatása	11	220.000,-
Nevelési-oktatási célú támogatás	147	2.250.000,-
KT döntéssel alapuló rendkívüli tel. támogatás	6	638.850,-

Települési támogatás – visszatérítendő támogatások 2021.

<i>Települési támogatás formája*</i>	<i>Esetek száma</i>	<i>Kif. összeg összesen</i>
Szociális célú kamatmentes kölcsön	2	400.000,-Ft
Lakáscélú támogatás felújítási célra (energetika)	4	3.800.000,-Ft
Lakáscélú támogatás felújítási célra (általános)	8	6.900.000,-Ft
Lakáscélú támogatás vásárlási célra	2	4.000.000,-Ft

Önkormányzati Ösztöndíjprogramok általános/közép/felsőfokú tanulmányokat folytató diákok vonatkozásában

<i>Támogatás megnevezése</i>	<i>Jogosultak száma</i>	<i>Kifizetésre kerülő összeg összesen</i>
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer „A” típusú pályázat (10 x 10.000,-Ft)	7 fő	700.000,-Ft
Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer „B” típusú pályázat (6 x 10 x 10.000,-Ft)	0 fő	-

Gyermekek napközbeni ellátása

A törvény értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkoruknak megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkezését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói a munkavégzésük, betegségük, vagy egyéb ok miatt nem tudnak napközbeni ellátásukról gondoskodni. A Képviselő-testület a gyermekek napközbeni ellátását bölcsődei és óvodai ellátás megszervezésével biztosítja a Ruzsai Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde, mint önállóan működő költségvetési szerv fenntartásával.

A veszélyeztetettség megelőzésében nagy szerepet játszanak ezen intézmények dolgozói oktató- nevelő munkájukkal, a gyermekek szabadidejének hatékony és szakszerű kihasználásával, programok szervezésével.

A bölcsőde és az óvoda a Képviselő-testület későbbi ülésén, önálló napirendi pont és beszámoló benyújtásával számol be tevékenységéről.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermekek testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkoruknak, egészségi állapotuknak és egyéb szükségleteiknek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről és lakhatásáról kell gondoskodni.

Az átmeneti gondozás megszervezése kistélepülésen nehézségekbe ütközik, e feladat ellátásának megszervezése magasabb szinten történik, általánosságban megállapítható, hogy ezen intézmények túlszűfoltak, helyhiánnyal küzdenek.

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

Gyámhatósági, gyermekvédelmi területen az Önkormányzat által közvetlenül ellátott feladatok tekintetében 2021. évben a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala nem végzett helyszíni ellenőrzést a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása és az ahhoz kapcsolódó juttatások biztosítása, kézbesítése tárgyában. Ugyanakkor a támogatás-igénylések és elszámolások vonatkozásában a felügyeleti kontroll folyamatos.

A Ruzsai Gondozási Központ keretein belül működtetett család- és gyermekjóléti szolgáltatás vonatkozásában 2021 évben hatósági ellenőrzés nem történt.

Bűnmegelőzési program

Önálló települési Bűnmegelőzési programmal önkormányzatunk nem rendelkezik. Az önkormányzat és a településen működő intézmények, a jelzőrendszer tagjai a Rendőrséggel együttműködve végeznek folyamatos és hatékony prevenciós tevékenységet (előadások, hírlevelek, tájékoztatók, fórumok, szakmaközi megbeszélések).

A rendőrség által 2021. évre vonatkozóan készített közbiztonsági beszámolójából megállapítható, hogy a kiemelten kezelt bűncselekmények száma 2021. évben 14 esetben volt községünk területén, amelyből 2 db eljárás indult kiskorú veszélyeztetése tárgyában (kiskorúval történő kapcsolattartás akadályozása).

A közbiztonsági egyeztető fórum kistérségi szinten többnyire féléves gyakorisággal kerül megtartásra a polgárőrök, a polgármesterek és rendőrség munkatársainak részvételével, mely a hatékony megelőző és feltáró egyeztetések mellett a rendszeres és közvetlen kapcsolattartást is elősegíti.

A települési önkormányzat és a jelzőrendszer tagjai közötti együttműködés

A helyi gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembereivel a személyes kapcsolattartás a vészhelyzet előírásait figyelembe véve személyes találkozással korlátozott számban valósul meg. A szakemberek közötti kapcsolattartás elektronikus úton, illetve telefonon valósult meg leginkább. 2022. február 28-án a gyermekvédelmi rendszerben résztvevők, a jelzőrendszer tagjai éves tanácskozást tartottak, ahol áttekintették az elmúlt év tapasztalatait, problémáit, és kölcsönösen jónak, eredményesnek minősítették a 2021. év során nyújtott együttműködést.

A civil szervezetekkel történő együttműködés

A településen több aktív civil szervezet működik, melyek a gyermekvédelmi és gyermekjóléti ellátások, szolgáltatások tekintetében szabadidős programok, előadások és tájékoztatók megszervezésével vesznek részt. Az elmúlt években a pályázati támogatásoknak köszönhetően egyre több rendezvénnyel és programmal, adott esetben képzésekkel segítették a civil szervezetek az ezirányú tevékenységet. A 2021. év veszélyhelyzeti intézkedései a járványhelyzet miatt jelentősen lekorlátozták ezen lehetőségeket mind a programszervezés, mind a rendszeres klubfoglalkozások megtartását tiltották.

A jövőre vonatkozó önkormányzati javaslatok, célok meghatározása

Az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok hatékony ellátása érdekében a jövőben is kiemelt figyelmet kíván fordítani a hatékony együttműködés érdekében a rendszeres szakmaközi beszélések megtartására a gyermekvédelmi rendszerben részt vevő szervezetekkel, intézményekkel.

Pályázatok benyújtásával és a lehetőségek kihasználásával (adott esetben saját forrás biztosításával) továbbra is törekedni kell a gyermekek és ifjúság helyzetének javítására, a fiatalok szabadidejének hasznos eltöltését biztosító programok lehetőség szerinti minél szélesebb körű megszervezésére.

Az önkormányzat közreműködésével biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása 2021. évben – Ruzsai Gondozási Központ

(A Ruzsai Gondozási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi munkájáról szóló beszámoló alapján)

Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata:

Ruzsa Község Önkormányzata 2020. április 1-től a családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatást a Ruzsa Község Önkormányzata által fenntartott Ruzsai Gondozási Központ által biztosítja.

Személyi feltételek:

A családsegítői feladatokat a feladatellátáshoz szükséges megfelelő végzettséggel rendelkező Dóczi Éva családsegítő/intézményvezető látja el.

Tárgyi feltételek:

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőjének irodája a Ruzsai Gondozási Központ épületében található, egy új, modern épületben. A kliensek fogadására önálló iroda áll rendelkezésre, mely alkalmas a bizalmas beszélgetések, ügyfélkapcsolat lebonyolítására egyaránt.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató.

Gyermekjóléti Szolgáltatás

- a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére,
- veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére,
- a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét biztosító ellátások:

- Pénzbeli és természetbeni ellátások,
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások,
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások,
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látják el:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a **védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,**
- **a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók** (pl. Bölcsőde, család- és gyermekjóléti központ)
- **a köznevelési intézmények,**
- **a rendőrség,**
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei **kormányhivatal,**
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv, (Pl. **Önkormányzat**)
- **a települési önkormányzat jegyzője,**
- a büntetés-végrehajtási intézet,
- a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

Jelzőrendszeri tagok Ruzsa településen 2021-ben:

- Polgármester: **Sánta Gizella**
- Jegyző: **Földi Anita / 2021. július 1. napjától Ábrahámné Tanács Edina**
- Szociális ügyintéző: **Horváth Brigitta**

- Házi orvosok: **Dr. Hézsai Klára Ildikó, Dr. Czakó Emőke**
- Gyermekorvos: **Dr. Balogh Piroska**
- Óvoda és Bölcsőde
 Bölcsőde szakmai vezető: Sólyáné Farkas Anikó
 Gyermekevédelmi felelős: Ördögh Klára
- Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
 Gyermekevédelmi felelős: Csányi Eszter
- Védőnői Szolgálat: **Tóthé Török Szilvia, Teiszlé Varga Andrea** védőnők
- Körzeti megbízott: **Pálinkás Zoltán**
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya: **Dr. Csala Éva** osztályvezető, **Székely Réka** gyámügyi szakügyintéző
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: **Dóczi Éva** családsegítő
- Család- és Gyermekjóléti Központ településen dolgozó munkatársai

Ezen személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással

- *együttműködni,*
- *jelzéssel élni,*
- *hatósági eljárást kezdeményezni.*

Észlelő- és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

Megnevezés	2020		2021	
	gyermek	felnőtt	gyermek	felnőtt
Egészségügyi szolgáltató	1		7	
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató			6	1
Család- és gyermekjóléti szolgálat			3	
Család- és gyermekjóléti központ	3		2	
Kisgyermek napközbeni ellátást nyújtók (Bölcsőde)			1	
Köznevelési intézmény	5		4	
Rendőrség	1		4	
Állampolgár	1	7		
Önkormányzat, jegyző		1		
Járási hivatal gyámhivatala			2	
Gyermekjogi képviselő				
Összesen	11	8	24	1
	19		25	

A családsegítés

- a szociális vagy mentálhigiénés problémák,
- egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés *tanácsadást*,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a *pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz*, továbbá a szociális *szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését*,
- a *szociális segítőmunkát*, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a *közösségfejlesztő programok szervezését*,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb *szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását*,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutást.

A Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Központ által **a település lakosai számára** biztosított speciális **segítő/támogató szolgáltatások**:

- pszichológiai tanácsadás, *(heti rendszerességgel a Ruzsai Gondozási Központban)*
- családterápia, családkonzultáció *(egyeztetett időpontban Mórahalmon, kellő létszám esetén a Ruzsai Gondozási Központban)*,
- óvodai és iskolai szociális segítő *tevékenység (településen működő nevelési, oktatási intézményekben)*
- hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek *(esetmenedzseri tevékenység a Ruzsai Gondozási Központban)*
- szociális diagnózis *(egyeztetett időpontban a Ruzsai Gondozási Központban)*,
- jogi segítségnyújtás *(egyeztetett időpontban)*
- kapcsolattartási ügyelet *(Mórahalom településen)*

A Homokháti Szociális Központ Család- és Gyermekjóléti Központ **készenléti szolgálatot** működtet Mórahalom járás közigazgatási területén, nyitvatartási időn túl (17⁰⁰ – 8⁰⁰ óráig) krízishelyzet esetén lehet segítséget kérni a 30/257-7243 telefonszámon.

Az ügyeleti vonalra a településről 2021-ben hívás nem érkezett.

Az ellátást igénybe vevők többféle módon kerülnek kapcsolatba a szolgálattal:

- Önkéntes / szülő, gyermek /
- Jelzőrendszer
- Kötelezett / hatósági intézkedés, szakellátás, gyámügy /.

Az alábbi táblázat részletesen ismerteti korosztályi, esetkezelési illetve nemek szerint a megjelentek számát. A táblázat a **2021. évi statisztikai adatokat** tartalmazza.

Igénybevétel módja	Életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 évtől	össz.	családok száma
	Nem											
Együttműködési megállapodás alapján	férfi	1	1	3	2	3		1	-	-	11	
	nő	2	3	3	4	3		4	3	-	22	
	össz.	3	4	6	6	6		5	3	-	33	15
Nem együttműködési megállapodás alapján	férfi	3	-	14	5	-	4	7	11	28	72	
	nő	1	-	8	-	6	6	15	16	29	81	
	össz.	4	-	22	5	6	10	22	27	57	153	109
Mindösszesen		7	4	28	11	12	10	27	30	57	186	124

2021 évben összesen 33 fővel dolgozott a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat **együttműködési megállapodás** keretében, melyből **19 fő gyermek és 14 fő felnőtt**, összesen 15 családból.

A szakmai tevékenységek esetében elmondható, hogy egy személyre vonatkoztatva több tevékenység is megállapítható.

Szakmai tevékenység	2020	2021
Információnyújtás	14	72
Segítő beszélgetés	148	170
Tanácsadás	30	55
Ügyintézéshez segítségnyújtás	28	39
Konfliktuskezelés	1	-
Kríziskezelés	-	-
Közvetítés pénzübeli ellátásokhoz	2	6
Közvetítés természetbeni ellátásokhoz	187	206
Közvetítés más szolgáltatóhoz	2	2
Közvetítés a gyermekjóléti központhoz	3	2
Esetkonferencia	2	2
Esetmegbeszélés		2
Esetkonzultáció	22	12
Szakközi megbeszélés	1	3
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	2	-
Családlátogatás	76	61
Adományközvetítés	76	83
Összes	594	725

Az ellátást igénybe vevő családok esetében a legjellemzőbb problémák a településen:

- gyermeknevelési,
- családi-kapcsolati konfliktus,
- életviteli
- magatartás-, teljesítmény zavar

- egészségügyi probléma, egészségkárosodás
- anyagi (megélhetés) probléma,

A lakosság legtöbbször **ügyintézéshez** kér segítséget. Magas volt az **adomány közvetítésben** részesülők száma, melyhez hozzájárult a Szolgálat RSZTOP pályázat keretében megvalósuló csomagosztásban való közreműködése.

Hatósági intézkedésre a szolgálat 2021 évben nem tett javaslatot.

- Védelembe vett gyermekek száma: 1 fő
- Nevelésbe vett gyermekek száma: 2 fő
- Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma: 0 fő
- Utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt 1 fő
- Családbafogadással érintett gyermekek száma: 1 fő

A **pártfogó felügyelő szolgálat** látókörébe nem került gyermek.

Prevenció és egyéb szolgáltatások biztosítása

- A Homokháti Szociális Központ szervezésében 2 alkalommal egy-egy hét **nyári táboron** vett részt **10 gyermek**. Első alkalommal Mórahalmon, második alkalommal (Ásotthalom, Zákányszék, Üllés, Ruzsa, Öttömös településeken)
- Szakmaközi megbeszélés, esetkonzultáció, esetmegbeszélés leginkább online, telefonon történtek adott családdal kapcsolatosan az érintett szakemberek bevonásával a koronavírus okozta vészhelyzet miatt.
- RSZTOP 1.1.1. (0-3 éves korú gyermekek részére havonta) csomagosztásban **4 fő** vett részt.
- RSZTOP 2.1.1. (7-14 éves korú gyermekek augusztus hónapban) csomagosztásban **17 fő** vett részt.
- RSZTOP 4.1.1. (megváltozott munkaképességű, alacsony jövedelmű időskorú személy) **58 fő** vett részt.
- Ruhaakció **6 alkalom** került megszervezésre.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett Karácsonyi ajándékozási akció során **10 gyermekes család** kapott tartós élelmiszert, ajándékot.

Koronavírus okozta nehézségek

- Szakmaközi megbeszélések korlátozott számban - személyes találkozással - kerültek megtartásra.
- Korlátozott személyes találkozások az ellátást igénybevevőkkel, nehézségek a kapcsolattartás során. Telefonon való kapcsolattartás nem egyenlő a személyes kapcsolat felvétellel.

Szakmai továbbképzések

- A Család- és Gyermekjóléti Központ által egy alkalommal került sor szakmai értekezlet megszervezésére 2021 év nyarán. A Központ által biztosított szakmai támogatás elektronikus úton történt.
- Macsgyoe szakmai konferencián való részvétel 2021 októberében.

A jelzőrendszeri tagok által megfogalmazott problémák a családok esetében (2021):

- Testi elhanyagolás,
- Anyagi problémák,

- Párkapcsolati problémák,
- Intézménybe való beilleszkedési nehézségek.
- A családok a minimális problémákkal sem tudnak megküzdeni, mástól várják a segítséget. Megnövekedett a szorongással küzdők száma, hiányoznak a konstruktív készségek a stresszhelyzetek feloldására, konfliktuskezelésre, problémamegoldásra.
- A lakosság és a jelzőrendszer egyes tagjai számára továbbra sem mindenki számára ismert, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat milyen esetekben tud segítséget nyújtani, valamint, hogy a HSZKP Család- és Gyermekjóléti Központ milyen szolgáltatásokat nyújt és azok milyen módon érhetők el a településen bár a tájékoztatásban voltak előre lépések (intézmény közösségi oldala, helyi újság)

A jelzőrendszer által 2021 évre megfogalmazott célok közül megvalósult elemek:

- Folyamatos adománygyűjtés (ruha, játék, bútor stb.) megvalósult. A karácsonyi ajándékozási akció szervezését ismét felélesztette a szolgálat tekintettel arra, hogy 2016 évtől ez megszűnt.
- Életvezetési ismeretek, szülői szerep segítése fejlesztése szakemberek bevonásával, ennek lehetőségeinek kidolgozása (pl. online térben, könyvajánló, előadás stb.)
- Szabadidős, preventív jellegű programok szervezés a gyermekek számára a szünidőben.
- Részben valósult meg a lakosság, a helyi jelzőrendszeri tagok tájékoztatása a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szolgáltatásokról.

Amely célok a járványhelyzet miatt nem tudtak megvalósulni:

- Köznevelési intézményekben szülők tájékoztatása szülői értekezleten a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a HSZKP által nyújtott szolgáltatásokról.
- Jelzőrendszeri tagok számára szakmai előadások szervezése.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (jelzőrendszeri tagok 2022. február 28. napján megtartott értékelő tanácskozásán megfogalmazott célok szerint)

A megfogalmazott problémák javítása érdekében szükséges teendők, célkitűzések.

- Szakmaközi megbeszéléseken a célzott előadások szervezése a jelzőrendszeri tagok számára.
- Az iskolákban a közösségi média veszélyeivel (internetes zaklatás, cyberbulling) való foglalkozások megszervezésében, azok elérhetőségi lehetőségeiben való tájékoztatás.
- Szabadidős, preventív jellegű programok szervezés a gyermekek számára a szünidőben.
- Továbbra is feladat a lakosság, a helyi jelzőrendszeri tagok tájékoztatása a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szolgáltatásokról.

Ennek tervezett módjai:

- Szülők tájékoztatása a szolgáltatás tartalmáról, igénybevétel módjáról szülői értekezletek alkalmával (óvoda, iskola),
- Tájékoztató cikkek írása a helyi újságban
- Infografikák közzététele a helyi közösségi médiában.

Összegzés, aktuális kérdések

Összegezve megállapítható, hogy míg a jegyzői hatáskörbe tartozó jogszabály által előírt feladatokat a jegyző ellátja, addig az Önkormányzat és a Képviselő-testület a jogszabályi rendelkezéseken nyugvó kötelező feladatain túlmenően is igyekszik támogatni és segíteni a gyermeket nevelő családokat. A rendkívüli élethelyzetek kialakulása során az együttműködés hatékony a jelzőrendszeri tagok között, a jegyzői hatáskörbe tartozó gyermek- és családvédelmi feladatok ellátása aktív együttműködést és kapcsolattartást igényel.

A 2020. április 1. napjától kezdődően a családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat Ruzsa Község Önkormányzata Képviselő-testülete saját, önállóan működő intézményén keresztül biztosítja. A jogszabályi előírásoknak megfelelően a feladatellátás magas színvonalon történik, mind a személyi- és tárgyi feltételek biztosítottak. Az előző évi tapasztalatokról, valamint az ezen feladatellátást érintően felmerült további kérdésekről a tárgyévi intézményi beszámoló fog részletes információkat tartalmazni.

A járványhelyzet jelentős befolyással volt a tavalyi évre is, a központi intézkedésekhez történő hatékony alkalmazkodás és a családok segítése, a közösségépítés és programszervezés mindezek mellett folyamatosan zajlott.

Ruzsa, 2022. május 20.

Ábrahámné Tanács Edina
jegyző